

Øll vilja sleppa har sum **pengar** eru at tjena júst nú

Henda tráan elvir til trýst og krav um atgongd til fiskivinnuna. Men teir reiðarir, sum eru stórir og sterkir í dag, byrjaðu eisini í eini vinnu, har tað einaferð var lætt at koma inn. Tað sigur Jacob Vestergaard, sum tvíheldur um tryggu karmarnar hjá verandi fiskivinnu

Jón Brian Hvidtfeldt

- Tað skal ikki vera lætt at taka eitt fiskiloyvi frá einum reiðara.

Jacob Vestergaard stendur við sítt, hóast politisku útmeldingarnar í kjalarvørinum á uppritinum um fiskivinnunýskipan hava verið ógvusligar.

Leisturin hjá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum er, at reiðarar fáa ræðisrætt á fiskiloyvunum uttan áramál, meðan landið kann siga loyvini upp við sjey til níggju ára varningi. Ein leistur, ið reelt merkir, at fiskiloyvini verða givin verandi reiðarum fyri tíð og ævir, ljóðar skotsmálið frá teimum atfinningarsomu.

- Nei, her eri eg grundleggjandi ósámdur. Landið kann til eina og hvørja tíð siga upp fiskiloyvini. Men minstakrivið má væl vera, at landið tá veit, hví loyvini verða søgd upp og hvør ætlanin síðani er við fiskivinnuni, sigur Jacob Vester-

gaard og heldur fram:

- Tá fær vinnan møguleika, antin at avvikla sítt virksemi ella laga seg til nýggja og broytta politikkin.

Landsstýrismaðurin er avgjördur. Hann endurtekur fleiri ferðir, at tað skal ikki vera lætt at taka aftur eitt fiskiloyvi.

Víst hevur verið á, at sambært fyrisitingarlógini skal grundgevast neyvt og sakligt fyri eini avgerð. Velur politiski myndugleikin at taka loyvið frá einum skipi, so hevur viðkomandi reiðari rætt til at verða viðfarin eins og øll onnur. Og skal politiski myndugleikin so siga upp øll loyvi, spurdi Halgir Winther Poulsen í samrøðu við Sosialin í síðstu viku. Niðurstøðan hjá roynda advokatinum er tí, at fiskiloyvini eftir leisti landsstýrismansins í praksis verða endaliga avhendað.

Men ávaringin rínur ikki við landsstýrismannin í fiskivinnumálum. Heldur ikki, um neyðugt reelt verður at siga upp øll fiskiloyvi, um

landsstýrið ætlar at fáa loyvini innaftur.

- Ja, tað má gerast kollektivt. Og hví er tað ein trupulleiki? Eg siggi ikki trupulleikan, svarar Jacob Vestergaard sjálvur.

- Um tú sigur upp eitt loyvi, so má tað vera ein góð orsök til tað. Og so mást tú sum áður nevnt hava eina ætlan við, hvat síðani skal henda. Annars gevur tað als onga meining at tosa um tryggar karmar fyri vinnuna, sigur Jacob Vestergaard.

Atgongdin er har

Sambært uppritinum hjá landsstýrismanninum verða tað ikki fleiri fiskiloyvi inni í skipanini, eftir at fiskivinnunýskipanin er komin í gildi. Tey, ið sita á fiskiloyvunum í dag, koma framhaldandi at hava loyvini.

Leisturin hevur verið fyri hvøssum atfinningum, tí nærum ógjørlegt er hjá nýggjum aktørum at sleppa inn í vinnuna. Í hvussu er skulu hesi hava rættuliga

nógvar pengar í rygginum, verður sagt.

- Ja, handan pástandin hoyri eg allatíðina. Men hatta passar snøgt sagt ikki. Veruleikin er, at vinnan er í kapping, konkurslógin er galdandi fyri fiskivinnuna og møguleikin at sleppa inn er til staðar, sigur Jacob Vestergaard.

Landsstýrismaðurin peikar aftur á tryggu karmarnar, ið eftir hansara tykki eru so avgerandi, áðrenn hann skjýtur aftur eftir kritikarunum:

- Teir, sum eru stórir í fiskivinnuni ídag, eru eisini einaferð komnir inn í vinnuna. Fyri 20 árum síðani var lætt og bíligt at koma inn í upp-sjóvarvinnuna, sum í dag tjenar nógvar pengar. Í dag er lætt at koma inn í línufloktan og trolaraflotan, tí her eru ikki so nógvar pengar júst nú.

Vestergaard hevur tosað seg heitan:

- Eg veit væl, at øll vilja sleppa inn, har sum tað

eru nógvar pengar at tjena júst nú. Tað er natúrligt, og soleiðis hevur tað altíð verið. Henda tráan elvir til trýst og krav um atgongd til fiskivinnuna. Men hetta er ikki eitt atlit, ið eg kann leggja fiskivinnupolitikkin eftir, sigur Jacob Vestergaard avgjördur.

Stendur tað til landsstýrismannin, kemur tað tí ikki uppá tal at seta nýggjar ventilar inn í skipanina, soleiðis at fiskiloyvi kunnu fáast til vega við at bíða eitt ávíst áramál, til loyvini hjá verandi reiðarum ganga út.

Dynamikkur

Ein grundarsteinur undir fiskivinnunýskipanini hjá Jacobi Vestergaard er at skapa størri umsetilgheit í vinnuni.

- Ja, tað skal í nógvi størri mun bera til at samanseta veiðirættindini. Hví skal ein reiðari vera bundin at einum ávisum fiskiskapi, um hann sær møguleika fyri at tjena pengar í øðrum

fiskiskapi og harvið fáa eitt bein afturat at standa á, spyr landsstýrismaðurin og tveitir aftur argumentið um tryggu karmarnar fyri vinnuna á borðið.

Men størri umsetilgheit, har reiðarar í enn størri mun kunnu keypa hvønn annan, merkir alt annað líka færri aktørar í vinnuni. Eina meira miðsavnaða vinnu.

- Ja, eg siggi fyri mær færri skip og størri reiðari, sum virka í eini meira samansettari vinnu enn vit higartil hava sæð, sigur Jacob Vestergaard.

- Grundtankin er, at vinnan skal hava somikið nógvi bein at standa á, at vánaligur fiskiskapur eftir einum fiskaslag ikki vendir øllum á høvdið. Eitt reiðari má alla tíðina hava møguleika at laga seg til umstøðurnar.

Men letur leisturin ikki upp fyri kannibalismu í vinnuni, har størstu reiðarini eta upp tey smáu og harvið koma í monopollíknandi støður?

SAGT UM UPPRITIÐ TIL FISKIVINNUNÝSKIPAN

Politisk argument halda ikki móttvegis lóggávuni. Og hvat skal eitt komandi landsstýri gera, tá øll skulu viðfarast eins. At uppsiga øll loyvi við sjey til níggju ára freist gevur heldur onga meining, tí politisku vindarnir skifta jú sum kunnugt. Verandi leistur í fiskivinnunýskipanini merkir tí í praksis, at loyvini verða endaliga avhendað.

Halgir Winther Poulsen í samrøðu við Sosialin

Landsstýrismaðurin ætlar sær at broyta rættarstöðuna viðvíkjandi gildistíðini hjá fiskirættindum. Einasta grundgeving er, ta peningastovnarnir vilja tað. Nú sær tí út til, at landsstýrismaðurin vil ganga bankunum á mæti og broyta nýtslurættin avgerandi. Heldur lægið í eini tíð, har álitid á bankarnar er í botni í Føroyum og aðrastaðni.

Kjartan Hoydal í kronikk í Dimmalætting

Á hvørjum einasta ári selja privatir kvotabarárnar fiskirættindi fyri miljónir, og fyri hundræðtals miljónir. Fiskirættindi, teir ongantíð áttu part í. Eg minnst heilt týðuliga tveir av ríkastu reiðarum landsins selja fyri fleirfald hundræð miljónir í almennum fiskirættindum – fyri egnan vinning.

Hermann Oskarsson í sínum bloggi, Hermannastova

